

**Naaja H. Nathanielsen
Attaviitsoq**

UPA 2016 imm 11

27. maj 2016

Nunatta Karsiata 2015-imut naatsorsuutaasa Inatsisartunit akuerineqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq)

Oqaatigeqqaarusuppara una: Ajunngilluinnarpoq landskarsip 2015-imut naatsorsuutai sinneqartoorfiusimmammata. Nuannaarutissaavoq- kikkullu tamarmik qanorluunniit naalakkersuinikkut inissisimagaluarunik tamanna nuannaarutigisariaqarpaat.

Sinneqartoorsimanerup naqissuserpaa qanoq pingaaruteqartigisoq qalerallit raajallu akigissaarnerini isertitatsigut iluaquserneqarneqarsinnaaneq. Iluaqutaasinnaangilaq ingerlatsinermi aningaasartuutitta akigissaartitsinerup nalaanisut isertitaajumaarsinnaasunut naleqqussarneqarpata. Qanormi iliussaagut tunisassiaavut akikilleqqippata imaluunniit piasinnaasavut ikilippata? Siornatigut takusareerparput uumassusilerituut (biologit) raajanik pisassiisutigineqarsinnaasunik innersuussutaat malunnaateqarluartumik ikileriartut, eqeersimaarfigisariaqarparpullu qaleraleqassutsip sumut ingerlaarnera. Taamaattumik isumaqartuarsinnarpunga ajornartorsiutitaqartoq Naalakkersuisut aalisarnerup akigissaarfiani amigartooruteqarfiusunik missingersuusiortarmata. Sukkasoorujussuarmik killup tungaanut saassinnaavoq- taava nuannaarneq killormut saassaaq.

Inuiaqatigiit ineriartornerat eqqarsaatersuutigigaangatsigu isertitatta 60 procentii naalagaaffiup tapiissutaaniit, EU-mit isumaqatigiissutiniit allanillu isumaqatigiissutaasunit pilersitaammata isumatsinniittuartassaaq. Inuiaqatigiittut pissarissaartutut ingerlanerput taamaallaat piviusuuvoq avataaniit aningaasalersorneqaratta. Taamaattumik aalajangiisuulluinnarpoq naleqartitsinerulernissamik pilersitsisinaanissaq. Inuussutissarsiornikkut, ilinniartitaanikkut, isumaginninnikkut, ineqarnikkut, nunanut allanut attaveqarnikkut sulisoqarnikkullu naalakkersuinikkut suleqatigiisitsisoqartariaqarpoq.

Ulluinnarni ingerlatsinermi ataqatigiissaarinissamik pisariaqartitsisoqaaq. Allaalluunniit oqarusunnaqqajaavoq Namminersorlutik Oqartussani Aqutsisoqarfimmik ataasiinnarmik pisariaqartitsisugut, anguniagassarmi ataasiinnaasoq sumi tamani anguniagassaavoq: tassalu aningaasaqarnikkut ineriartornerup naleqartitsileriartuaarnermut saatinnissaa, innuttaaqataasut suliffeqartut amerlanerusut, innuttaasullu hashitornermut imigassartornermut annersaanermullu tunuttut amerlanerusut.

**Naaja H. Nathanielsen
Attaviitsoq**

Sulisoqarnermi atugassarititaasut qimerloorluarnermi naatsorsuutini sammisaapput. Iliniarsimasunik sulisussaaleqisoqarpoq, uffa taamaannerani suliffissaaleqisorpassuaqartoq. Ajornartorsiutaavoq malunnaateqarluartoq.

Naatsorsuutit ersarissitittarpaat inuiaqatigiinni aporfiusinnaasunik aaqqiinarnernut tulleriarinerit.

Peqqinnissaqarfimmi amerlanerusunik aningaasartuuteqartoqarpoq taartaasunik atorfinitsissisariaqartoqartarmat "sulisussarsiornermi ajornartorsiutaasut" pissutigalugit. Isumaqarpunga tamannarpiaq qarsupiinnassanngikkipput ingammik nunani allaniittuni soraarnerussutisiaqarnermi akileraarutigineqartut siusinnerusukkut akilertinniarnernut oqallinnermi. Paasisinnaasara naapertorlugu taartaasutut atorfinitsikkallakkat nunaminni akileraartarput. Suliniaqatigiiffiillu isumaat eqquuppat, tassa peqqinnissaqarfimmi aalajangersimasunik sulisoqalernissaq ajornarnerulissasoq, taava taartaasunik sulisoqarnerulernissaq aarleqqutigisinnaassavarput. Taakkulu taartaasut nunaminni akileraartarpata – landskarsimut insertitassaraluagut ikinnerulersinnaassapput. Naalackersuisut tamanna soraarnerussutisiatigut akileraartarnermi allannguiniarnerminni piareersimaffigisimavaat?

Naatsorsuutini takuneqarsinnaavoq aningaasaliissuteqartoq atunngitsoorsimasanik. Imaassinnaavoq inuiaqatigiinnut ajunngitsutut tamanna isigineqaratarsinnaasoq – taamaattuaannanngilarli.

Naatsorsuutini atuarneqarsinnaavoq innuttaasut sulileqqissinnaanissaminnut sungiusarnissaannut aallartisaanissanut kommunit akissaqarsimanngitsut. Tamassumunnga patsisaasut ilagaat, kommunit sulisuisa akornanni atorfillit taarseraannerujussuat. Siusinaarluni soraarnerussutisiaqartarnermut aqqissuusseqinnermut sunniuteqassannginnami? Tamassuma kingunereratarsinnavaa siusinaarlutik soraarnerussutisialersussat ataasiakkaat sulisinnaasusaannik nalilersuinerup kinguaattoornissaa?

Taakku saniatugut nalinginnaasuvoq Namminersorlutik Oqartussani atorfinnik inuttalersimanngitsorpassuaqarmat. Tamakku ersariffaarinnik kinguneqarput. Soorunami akissarsianut aningaasartuutissaagaluanik sipaartoqartarpoq. Tamassumali aamma kingunerikkajuttarpaa suliarineqartussanut amerlanerusunut avataaniit suliarisassanngorlugit imissuteqartoqartariaqartarmat, siunnersortit akisuut iminneqartarlutik. Tigussaalluinnartumillu aamma tamakku kingunerisarpaat suliniutissaagaluit suliarineqanngitsoortarnerannik kinguartinneqartarnerannilluunniit. Tamakkulu inuiaqatigiinnut pitsaasuunngillat.

Naaja H. Nathanielsen
Attaviitsoq

Namminersorlutik Oqartussat atorfiit inuttalerneqangitsut amerlaqisut qanoq isumaliutersuuteqarfigaat?

Ersarisseqqippoq Namminersorlutik Oqartussani suliffeqarfiutigisanut ersarissumik periuseqanngimmat. Tunngaviusumik pisariaqartipparput eqqartussallutigu pisortat suliani sorlarni piginnaqataassanersut. Suliat ilaat isumaqarluarput. Isumatusaarnerua Grønlandsbankimi piginneqataassutsinik tunisaqarsimaneq, uffa piginneqataassuteqarnerup ukiuni arlalinni landskarsimut iluanaarutaasarsimasoq, massakkullu malunnaateqarluartumik isertitanik ikilisitsiffiusoq? Isumaga malillugu periusissamik amigaateqarnermut ersiutaavoq qanimullu eqqarsaarnermut takussutaalluni.

Naatsorsuutit kukkuneruinerumut ataatsimiititaliamut pisarneq naapertorlugu innersuuppoq, suliamullu angisuumut sulilluarnissaannik kissaappakka.